

Bayer Zsolt: Kommunista Höfgen

2020 augusztus 24. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Csak a világnézet változott kommunistáról libernyákra.

Nézem a fényképet a Magyar Nemzet oldalán. 1975-ben készült. Rajta van minden, amit?l szabadulni akartunk egykoron.

Odafönt a pulpituson Brezsnyev, Kádár, Biszku Béla. Válogatott gyilkosok. Alattuk pedig, a szószéken, egy fiatal, tehetséges rendez?, bizonyos Székely Gábor szónokol.

A Magyar Szocialista Munkáspárt 11. kongresszusán vagyunk. Tizenkilenc évvel 1956 után. A kivégzettek jeltelen sírban, a börtönviseltek már akár éjjeli?rök is lehetnek valahol, egy lepusztult, vasporos reszel?gyárban, a nép pedig már önfeledt, már ki vannak mérve az els? nadrágszíjparcellák az M7-es mentén, rajtuk kiszuperált Ikarus busz, az asszony horgolt függönyt az ablakára, és a rossz autógumik is be vannak ásva félig a földbe, vidám sárga-piros-kék színekre festve, kijelölvén a birtok s a létezés határait.

1975 tavaszán vagyunk. A „szocialista tábor” már bevonult Csehszlovákiába, már hat év is eltelt azóta, hogy Jan Palach elégette magát a Vencel téren, Kundera pedig éppen ebben az évben emigrált Franciaországba. Viszont még harminchárom évet kell várnunk, hogy megtudjuk ezt:

„A 624/1950-es rend?rségi bejelentést a Cseh Belügyminisztérium archívumában találták meg, eszerint »Ma 14 órakor Milan Kundera nev? hallgató (született: 1929. április 1., Brnóban) a helyi rend?ségen bejelentést tett, hogy egy diáklány este találkozni fog egy bizonyos Miroslav Dvoráčekkel, aki valószínűleg dezertált, el?z? év tavaszán illegálisan Németországba utazott.« Ezután a bejelentés után a hatóság azonnal letartóztatta Dvoráčeket. Az akkor 21 éves Kundera nem ismerte személyesen, akit elárult, csak közvetít? útján hallott a randevúról.”

„A fiatalembert, Miroslav Dvoráčeket a kommunista állambiztonság halálra ítélte, majd büntetését 22 év börtönre enyhítették, amib?l 14 évet le is ült. Az 1950-ben történt eset dokumentumait egy történész találta meg az egykori Állambiztonsági Hivatal levéltárában.”

Ó, a lét elviselhetetlen könny?sége...

Székely Gábor pedig arról beszél ott, a szószéken, 1975 tavaszán, Brezsnyev és Kádár és Biszku szájszagában, hogy „színházunk és a legtöbb vidéki színház igyekszik olyan új, a mához szóló, a jelenünket tükröz?, a jelen kérdéseire választ keres?, világnézetileg elkötelezett színházat létrehozni, amelyben szórakoztatnak, és egyben formálják az új szocialista embert”. És arról is, hogy „új szervezettség? színházakra van szükség. Új m?helyekre, amelyek segítségével nemcsak a magyar színházm?vészet léphet jelent?sen el?re, hanem általuk megvalósulhat pártunk m?vel?déspolitikája, a tudati és esztétikai nevelés, a munkásm?vél?dés, az ifjúság m?vel?dése éppen úgy, mint a szocialista gondolkodás alakítása, az emberek erkölcsi-ideológiai nevelése, a szocialista, kommunista ember megformálása.” Taps.

Sokáig azt gondoltuk, mindez nem jelent és nem is jelentett semmit. Nem volt igazunk. Mert igenis, ma már tudjuk, vagy inkább muszáj lenne tudnunk, hogy létezik a „szocialista, kommunista ember”, és azt bizony „meg is kell formálni”.

Ez az embertípus például a Székely Gábor-féle tehetség. És van bel?le még sok. Ott van Bódy Gábor, aki megcsinálta kamaszkorom egyik csodáját, a Psychét, s közben heti rendszerességgel írt beszámolókat kollégáiról, barátairól, bárkir?l a BM III/III-as ügyosztályának. Édesapám filmoperat?rként s barátként tagja volt annak a társaságnak, amelyben mások mellett Szabó Ildikó (Zazi), Fogarasi István gyártásvezet? és Bódy múlatta az id?t. Egy alkalommal talán Zazi lakásán buliztak, amikor Bódy lemutatott az utcára, egy ott parkoló autóra, és azt mondta: – Ott ülnek az elvtársak, bennünket figyelnek, viszek le nekik kávé. – Apámék pedig el voltak ájulva, hogy micsoda nagyszer?, bátor gyerek ez a Bódy, micsoda fricska, micsoda gesztus ez! A halála után derült ki, hogy tényleg a kollégáinak, az elvtársainak vitte le a kávé, s közben nyilván arról is beszámolt, kik vannak jelen a házibulin...

És ott van a túlteljesít? Tar Sándor – homoszexuális volt, ezzel zsarolták meg és így lett besúgó, viszont kifejezetten érzékeny adatokat is jelentett a legsz?kebb baráti körének tagjairól, olyanokat, amiket nem is kellett volna. Mintha élvezte volna az egészet. Cserhalmi így nyilatkozott err?l még valamikor tavasszal riporter kérdésekre válaszolva:

„– Ön nem súgott, viszont besúgták a barátai. Megbocsátott Bódynak és Tarnak?
– Mindenkinek, akir?l kiderült, hogy bedarálta a rendszer.

– Egyformán?

– Jó, azoknak kicsit kevésbé, akik, miután lebuktak, nekiálltak h?börögni, hogy ?k csak jót tettek másokkal.”

Ó, hát persze... Kevés színészt szeretek és tisztelek jobban Cserhalminál, de ez így megint csak el van kenve...

És ott van nekünk Molnár Gál Péter, a kísértetiesen hasonló módon szervezett színkritikus, egyszersmind vérfagyasztóan cinikus és aljas gazember, igazi moral insanity, igazi szocialista, kommunista embertípus. Aki meg lett formálva.

S persze immár nem tudjuk elkerülni a találkozást Szabó Istvánnal, aki önmaga rettenetét rendezte meg a Mephistóban.

Igen, Szabó is besúgó volt. Egyike szintúgy a legrosszabbaknak, aki saját barátait, kollégáit, színészeit sem kímélte. S mikor lebukott, egy egész szakma állt ki mellette, még Szamóca is védelmébe vette. S persze ezen a ponton el ne feledkezzünk Csurka István esetéről. ?t a tarcsai internálótáborban szervezték be úgy, hogy a szomszédos kihallgató szobában nyitott ajtó mellett verték az apját, akinek üvöltését Csurka hallotta. Majd megkérdezték t?le kedvesen, aláírná-e a szervezési papírt. És ? igent mondott. Hiszen bármelyikünk igent mondott volna. Aztán vagy két évtizeddel kés?bb Csurkát „elbocsátja” kötelékéb?l a III/III, mivel nem tudják semmire használni, hiszen soha, senkir?l nem írt le egy sort sem. Viszont ? volt az egyetlen, aki a rendszerváltás után felállt, és közölte, hogy ?t szervezték, és bocsánatot kér mindenkit?l. ? kért bocsánatot, akinek nem volt miért, s akit?l az egész rendszernek kellett volna bocsánatot kérnie. Majd jöttek a szocialista és kommunista embertípusok, és kórusban gyalázták ügynököknek Csurkát. Ezek...

Bódy, Tar, Molnár Gál, Szabó – tehetségesek? Igen, óriási tehetség volt mindegyikük.

Székely Gábor tehetség? Minden vitán felül, az egyik legtehetségesebb színházi rendez? volt.

Hát akkor?

Hát akkor az van, kedves elvtársak, hogy Hendrik Höfgen is óriási tehetség volt. És éppen arról szól Szabó István zseniális filmje, a Mephisto, hogy vajon a tehetség felmentést ad-e a gazemberség alól. Behódolhat-e a zseniális tehetség az embertelen diktatúrának csak azért, hogy tehetségét kibontakoztathassa, avagy sem.

Ez a „hát akkor” kérdésre a válasz, elvtársak.

S Szabó nyilván Klaus Mann náci Németországban játszódó regényét választotta alapanyagul, mert így tudta leginkább eltolni önmagától saját magát. De hol a film, hol a színház, amely a szocialista-kommunista Höfgenekről szól? Például a Székely Gáborokról...

Nincsen ilyen film, nincsen ilyen színház.

Helyette hol ostoba, hol velejéig rothadt és aljas magyarázkodás van és (ön)felmentés, amelynek egyik formája, amikor Orbán Viktort és „rendszerét” kell ugyanolyan embertelen, gyilkos diktatúrának láttatni, mint amilyen a Harmadik Birodalom vagy éppen Rákosi vagy Kádár rendszere volt. Hiszen ebben az esetben az egykori besúgók, a párt 11. kongresszusán felszólalók, akik szerint „meg kell teremteni a „kommunista embertípust, továbbá világnézetileg elkötelezett színházat kell csinálni”, nos, ezek most továbbra is „szabadságharcot” vívhatnak és „teremthetnek”. Hiszen soha, egyszer sem néztek szembe önmagukkal, soha, senkit?l sem kértek bocsánatot, inkább jogfolytonos libernyákok lettek, egykorvult gyávaságukból, aljasságukból, megalkuvásaikból, gyengeségeikből, gazemberségükből, höfgenségükből ácsoltak maguknak erkölcsi dobogót, és maradtak, akik voltak. És megengedik maguknak, hogy kiottassanak bárkit erkölcsből, m?vészi tartásból, függetlenségből, világnézetileg semleges színházból és m?vészetből. Istenem, micsoda szimbólum!

Ott áll Székely Gábor 1975 tavaszán Leonyid Iljics Brezsnyev, Kádár János és Biszku Béla alatt, a kommunista embert megformáló, világnézetileg elkötelezett színházról beszél, most pedig, 2020-ban bocsánatkérésre szólítja fel Vidnyánszky Attilát, aki éppen beleszületett Brezsnyev Szovjetuniójába, és ott, Beregszászon csinált el?ször érvényes, s?t örök érvény?, nagyszer? magyar színházat, s teszi ezt azóta is, immáron Magyarországon.

Ebben a párhuzamban benne van minden, benne van az egész életünk. A mi összes Höfgenünk bocsánatkérését vár el t?lünk, amiért egyáltalán vagyunk, s amiért nem ?k szabják meg immár kizárólagos érvénnyel a m?vészi,

erkölcsi, világnézeti értékeket.

Ne tévedjünk: Székely Höfgen Gábor a Színház- és Filmművészeti Egyetem (előtte főiskola) tanáraként ugyanúgy világnézeti elkötelezett színházat csinált és világnézeti elkötelezett hallgatókat akart gyártani, mint 1975-ben.

Csak a világnézet változott kommunistáról libernyákra – már ha ez változás egyáltalán.

Úgyhogy, bár ez nem szokás és nem megengedett a Magyar Nemzet hasábjain, most mégis szépen megkérem a szerkesztőt, hagyja meg kedvemért és az utókor kedvéért a következő mondatomat:

Elmegy maga, Székely Höfgen Gábor a p...csába, és ott csináljon tovább világnézeti elkötelezett színházat. Azt is elárulom, miért ilyen nyersen, miért ilyen alpárian. Azért, Székely Höfgen Gábor, mert amikor volt tétje, amikor diktatúra volt, akkor maguk illúziókat hazudtak maguknak, és gyávák, számítók voltak a szabadsághoz és az ellenálláshoz. Akkor inkább pártkongresszusokon szólaltak fel és besúgták a legjobb barátait. Most, hogy semmi tétje, most „szabadságharcot” vívnak, s hogy legalább önmaguk előtt ne váljanak végleg szálnalmassá és nevetségessé, hát diktatúrát hazudnak önmaguknak. Így válik egész életük hazugsággá. Aminek ráadásul semmi más célja nincs, mint az öngazolás és az önfelmentés. Ezért aztán, Székely Höfgen Gábor, magának már csak egyetlen darabot kell megrendeznie: Pigrész Békaegérharcát. Könnyű lesz azért is, mert ebben a harcban tényleg önmaguk lehetnek. Maga alakíthatja Pszikharpaxot, a „morzsalópót”, az elvtársai közül valaki pedig Phüszignathoszt, a „pufókot”. Ez maradt, Székely Höfgen úr. Hiszen már a höfgenségből is kiöregedtek.

Bocsánatkérésre pedig eszembe sincs felszólítani. A bocsánatkérés feltételez valami emberi minőséget, ami túl van a pusztá tehetségen.

Bayer Zsolt - www.magyarnemzet.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló

